Dosarul nr.2p/s-685/2024 (2-24137453-12-2p/s-02122024-1)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

31 martie 2025 mun.Chișinău
Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanța în componenţă:
preşedintele şedinţei
judecătorul Iraida Secrieru-Coşleț
grefier Lilia Burcă-Carabet, Carolina Domnișor

examinând în şedinţă *secretă* pricina civilă la acțiunea lui Cotuna Ana împotriva Preturii Botanica, mun.Chișinău privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința lui *****

constată

La data de 29.11.2024 la judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost înregistrată, cererea de chemare în judecată înaintată de Cotuna Ana împotriva Preturii Botanica, mun.Chișinău privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința lui *****.

În motivarea acțiunii a indicat petiționara că, este mama lui *****, cu care locuiește împreună de la naşterea acestuia. De la vârsta de 17 ani starea de sănătate mentală a lui ***** s-a înrăutățit, la moment fiind supravegheat permanent. De sine-stătător nu poate să se îngrijească. Suferă de *****, fiind internat ambulator de nenumărate ori. Tatăl lui ***** și soțul petiționarei a decedat la data de 05.11.2013.

Mai indică că, anterior prin hotărârea judecătoriei Botanica din 05.02.2014, ***** a fost declarat incapabil. Iar, prin dispoziția pretorului sec.Botanica, mun. Chișinău din 19.03.2014, s-a instituit tutela în privința lui ***** în calitate de tutore fiind numită petiționara Cotuna Ana.

Menționează petiționara că, potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr. 202434E2241 din 19 noiembrie 2024, s-a stabilit că ***** suferă de *****: „*****” care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume, memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnesitce, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar asistarea sau

reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît cu caracter personal, el avînd discernământul psihic abolit în totalitate. Reieșind din starea psihică, nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual. Avînd în vederea stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea se va îmbunătăți, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorării semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat. Dat fiind acest fapt instituirea măsurii de ocrotire judiciară pe un termen de 10 ani, consideră petiționara că, este întemeiată.

Precizează petiționara că, ținînd cont de circumstanțele faptice, a raportului de expertiză, instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă este necesară ca urmare a maladiei psihice cronice, deoarece întâmpină dificultăți la primirea prestațiilor sociale, perfectarea actelor, prescripții medicale, iar pentru reprezentarea intereselor este necesară instituirea tutelei. La fel, indică că, ***** este la evidență în cadrul IMSP AMT Botanica, CMF, 3.

În continuare, menționează petiționara că, deține în coproprietate cu ***** apartamentul în care locuiesc precum și un garaj.

A făcut referire la art. 65, alin.(1) Cod civil care prevede că, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.

Conform art. 92, alin.(1) Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanța de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară și dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea poziţiilor legale privind obligația de întreținere a soțului și a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soților, privind asistența la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective.

Conform art. 94, alin.(1) Cod civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire poate fi depusă de către: c) persoana cu care persoana indicată la lit. a) locuiește împreună de mai mult de 3 ani; d) ruda sau afinul persoanei indicate la lit.a).

A invocat și prevederile art.102 alin.(3) Cod civil, care stabilește că, în privința persoanei care, în temeiul dispozițiilor art.65 alin.(l), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

Conform art.103 Cod civil, instanța de judecată stabilește termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire dară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. Prin derogare de la alin.(l), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în

vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

A citat și art.107 Cod civil, care prevede că, curatorul și tutorele sînt desemnați de către instanța de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 108, alin. (2) Cod civil, dacă desemnarea curatorului sau tutorelui conform alin.(l) este imposibilă, instanța de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore părintele, ruda sau o altă persoană care locuiește cu persoana ocrotită ori care menține legături puternice și stabile cu aceasta, cu excepția cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.

Conform art.146 alin.(1) Cod civil, autorități tutelare sînt autoritățile administrației publice locale.

În continuare, în susținerea cererii, a invocat petiționara și art. 302, alin.(1) CPC, care stabilește că, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

Conform art. 307 alin. (2) CPC, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii. Astfel, indică petiționara că, a efectuat la data de 19 noiembrie 2024 expertiza psihiatrico-legală.

A citat și prevederile art. 308/11 alin. (2) CPC, care stabilește că, la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanța de judecată, obligatoriu, se pronunță cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Prin urmare, menționează că, în ședința de judecată urmează să se soluționeze și această chestiune.

A solicitat petiționara instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****, a.n. *****, IDNP ***** sub formă de tutelă cu desemnarea petiționarei Cotuna Ana, în calitate de tutore a lui ***** pe un termen de 10 ani.

În ședința de judecată petiționara Cotuna Ana s-a prezentat, cererea a susținut și a solicitat admiterea ei.

Avocatul petiționarei – Verebceanu Sergiu în ședința de judecată s-a prezentat a pledat pentru admiterea cererii și privarea persoanei fizice de dreptul la vot.

Avocatul desemnat pentru reprezentarea intereselor persoanei în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară – Cortac Nicolae în ședința de judecată s-a prezentat și a indicat că, consideră cererea întemeiată, inclusiv referitor la termenul de aplicare a măsurilor de ocrotire judiciară, mai invocând și necesitatea ca instanța să se expusă referitor la privarea lui ***** de dreptul la vot cu informarea CEC în modul corespunzător.

Autoritatea tutelată Pretura Botanica, mun.Chișinău – în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar a depus referință și actele privind ancheta socială a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurilor de ocrotire judiciară.(f.d.37-40)

Persoana în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară, ***** în ședința de judecată a fost prezent. În temeiul art.308/1 CPC, instanța a încercat audierea acestuia, în măsura disponibilității primului.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite acțiunea, din următoarele considerente.

Conform art.130, alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art.279, alin. (1), lit.e) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare.

În conformitate cu art.302, alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

Conform art.32, alin. (1) Cod civil, în condițiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voinţa poate fi instituită, prin hotărâre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

În corespundere cu prevederile art.65 alin. (1), (2), (6) Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privinţa căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanţa de judecată, autoritatea tutelară şi persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorinţelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea

acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorinţele şi sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sânt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepţia cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare.

Conform art.92 Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

Conform art. 94 alin. (1) lit. d) Cod civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda sau afinul persoanei indicate la lit. a).

În ședința de judecată s-a constată că, Cotuna Ana a depus în instanța de judecată cerere privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința lui *****.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că, ***** este fiul petiționarei, fapt invocat de aceasta și constatat prin certificatul de naștere.(f.d.14)

La fel, instanța menționează că, petiționara a prezentat instanței raportul de expertiză extrajudiciară nr.202435A0741 din data de 19.11.2024, conform căruia expertizatul ***** suferă de *****: „*****”, care deteriorează profund multiple funcții corticale superioare și anume memoria, gîndirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcții intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. ***** în urma maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesară reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, el având discernământul abolit în totalitate. Se mai indică în raport că, reieșind din starea psihică a lui ***** și stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea sa să se îmbunătățească, maladia psihică cronică de care suferă acesta este boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea ameliorării semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat.(f.d.9-13)

La fel, din materialele cauzei se atestă că, prin hotărîrea judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 05.02.2014, *****, a.n. *****, IDNP *****, a fost declarat persoană incapabilă.(f.d.20)

Astfel, potrivit art.102, alin. (3), (4) Cod civil, în privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art. 65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Din prevederile art.103 Cod civil, reiese că, tutela se stabilește pentru maxim 5 ani, însă instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.

Din concluziile raportului de expertiză extrajudiciară indicat supra se atestă cu certitudine că, ***** suferă de *****: ***** și nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesară asistarea sau reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, el având discernământul abolit în totalitate. Precum și se indică că, reeșind din starea psihică a lui ***** și stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea sa să se îmbunătățească, ***** de care suferă acesta este boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea ameliorării semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat.

Astfel, se atestă că, *****, nu poate conștientiza şi dirija acțiunile sale precum și să-şi exprime voința.

În conformitate cu principiul nemijlocirii, instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicaţiile părţilor şi intervenienţilor, depoziţiile martorilor, concluziile expertului, consultaţiile şi explicaţiile specialistului, să ia cunoştinţă de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în şedinţă de judecată.

Întru examinarea prezentei cereri, s-a încercat audierea persoanei fizice *****, care în mare parte indică despre starea sa de sănătate și despre careva persoane care doresc să-i facă rău. Cunoaște unde locuiește, anul în care ne aflăm, dar indică că, conform calendarului ne-am afla în alt an. Și, declară, în mare parte, aceleași circumstanțe indicate în raportul de expertiză extrajudiciară.

Totodată luând în considerație faptul că, cumulul de probe anexate la materialele cauzei, denotă cu certitudine că, persoana fizică *****, care, în urma unei boli mintale, nu poate, în mod deplin, conștientiza acţiunile sale ori exprima voinţa, urmează să beneficieze de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.

Astfel, ținând cont de concluziile raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, precum și de cele constatate în ședința de judecată, instanța urmează a dispune instituirea tutelei în privința persoanei ***** pe un termen maxim de 10 ani, solicitarea petiționarului fiind pasibilă de admitere.

În această ordine de idei, conform art. 107 alin. (1) Cod civil, curatorul și tutorele sânt desemnați de către instanţa de judecată.

Potrivit art.108 alin. (1), (2) Cod civil, în absenţa instrucţiunilor în vederea ocrotirii, indicate la art. 69, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore soţul persoanei ocrotite ori pe cel cu care persoana ocrotită a locuit cel puţin 3 ani, cu excepţia cazului în care convieţuirea lor a încetat sau dacă un alt motiv întemeiat împiedică desemnarea acestuia. Dacă desemnarea curatorului sau tutorelui conform alin. (1) este imposibilă, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator *sau tutore părintele*, ruda sau o altă persoană care locuieşte cu persoana ocrotită ori care menţine legături puternice şi stabile cu aceasta, cu excepţia cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.

În aceste circumstanețe, se consideră posibil de a numi în calitate de tutore a lui ***** pe Cotuna Ana, mama acestuia, care, și-a exercitat aceste atribuții – de îngrijire, grijă, asigurare cu tot necesarul de la naștere. Mai mult că, nu există vreo restricție legală și/sau de fapt, în vederea numirii acesteia, din contra, Cotuna Ana va asigura efectiv apărarea și reprezentarea drepturilor lui *****.

În concluzia celor indicate supra, instanța de judecată consideră întemeiată cererea formulată de petiționară și care urmează a fi admisă integral, prin instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința persoanei fizice *****, în următoarele condiții: măsura de ocrotire este valabilă pe termen de 10 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești; Cotuna Ana se desemnează în calitate de tutore asupra persoanei *****.

Totodată, reieșind din prevederile art. 308^{11} Codul de procedură civilă, ***** urmează a fi privat de dreptul la vot stabilit în Codul Electoral, fiind întrunite condițiile legale pentru aceasta.

În conformitate cu prevederile art. 238-241, 308^{11} Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

hotărăște :

Acțiunea la cererea lui Cotuna Ana împotriva Preturii Botanica, mun.Chișinău privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară în privința lui *****, se admite.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința persoanei fizice ***** – a.n. *****, c/p ***** pe un termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează Cotuna Ana – a.n.*****, c/p *****, în calitate de tutore în privința lui ***** – a.n. *****, c/p *****.

În condițiile art. 308^{11} Codul de procedură civilă, se privează ***** – a.n. *****, c/p *****, de dreptul la vot stabilit în Codul Electoral.

La devenirea definitivă a hotărîrii, aceasta se aduce la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile din momentul determinat conform art. 308^{14} Codul de procedură civilă, prin intermediul judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței
Judecător Iraida-Secrieru-Coșleț